

2011-02-14

Miljöprogram för Danderyds kommun 2011-2015

1. Syfte och mål

Syftet med ett miljöprogram för Danderyds kommun är att lägga fast vilken strategi som gäller för att kunna uppnå en god och hälsosam miljö. I Danderyds kommun innebär detta en god utomhusmiljö, en god inomhusmiljö i kommunens fastigheter, hållbar resursanvändning samt miljömässigt goda varor och tjänster.

Kommunens övergripande mål och inriktningsmål

Danderyds kommun har ett övergripande mål som anger kommunens ambition inom miljöområdet.

* Danderyds kommun verkar för en god och hälsosam miljö

Till det övergripande målet har kopplats fyra inriktningsmål som gäller för alla nämnder.

- Danderyd har en god utomhusmiljö
- Danderyd har en god inomhusmiljö
- Danderyd främjar en hållbar resursanvändning
- Danderyd väljer miljömässigt goda varor och tjänster

Miljöprogrammet avser också stödja flera av kommunens övriga övergripande mål. Det gäller framförallt målen att Danderyd ska vara en bra och attraktiv kommun att bo och verka i samt att kommunen skall ge goda förutsättningar för ett varierat utbud av fritids- och kulturliv.

Miljöprogrammets fyra inriktningsmål ska utgöra grunden för hur miljöarbetet ska utvecklas i Danderyd. En hållbar miljö i Danderyd innebär rent vatten, ren luft och ren mark. Det betyder en miljö där buller, utsläpp och annan negativ påverkan på miljön begränsas så långt som vetenskap, teknik och ekonomi tillåter. Kommunen har ett ansvar för inomhusmiljön i kommunens fastigheter. Barnens miljö i förskola och skola är speciellt prioriterad. Energifrågorna är viktiga i omställningen till ett hållbart samhälle. Kommunen tar ett stort ansvar genom att använda mer miljöanpassad teknik, finna kostnadseffektiva lösningar och öka andelen förnyelsebar energi.

Kommunen har också ett ansvar för att informera och underlätta för invånarna att övergå till alternativa energikällor. Genom att ställa miljökrav vid upphandling och inköp kan stora miljövinster uppnås samtidigt som kommunen kan påverka utvecklingen av miljöfrågorna i ett större sammanhang.

Danderyds kommuns miljöprogram riktar sig i första hand till den kommunala organisationen. Syftet är att vägleda nämnder och deras verksamheter

2011-02-14

till ett systematiskt arbete för att säkra en fortsatt god miljö och hälsa för medborgarna.

2. Policy

Värdegrund

Danderyds kommun ska främja en långsiktigt hållbar utveckling. Kommunen ska vara en förebild och genom planering och beslut stimulera till och ge förutsättningar för en god miljö och en god hälsa för invånarna.

Nationella miljö kvalitetsmål

Till grund för programmet ligger de nationella miljö kvalitetsmålen. Riksdagen har antagit mål för miljö kvaliteten inom 16 områden. Miljö kvalitetsmålen beskriver sådana kvaliteter och tillstånd för Sveriges miljö, natur- och kulturreсурter som är ekologiskt hållbara på lång sikt. Målen ska nås inom en generation, det vill säga till 2020 (2050 då det gäller klimatmålet). Miljö kvalitetsmålen framgår av bilaga till miljöprogrammet.

De fyra inriktningsmålen i Danderyds miljöprogram har koppling till flera av de nationella miljö kvalitetsmålen.

3. Strategi

Kommunens ansvar

Kommunen har en viktig roll i utvecklingen mot ett hållbart samhälle eftersom kommunen ansvarar för många områden som har stor betydelse för miljön. Kommunen är myndighet, planerare, fastighetsägare, väghållare, markägare och informatör. Kommunen är också en stor upphandlare av varor och tjänster. Dessutom har kommunen ansvar för utbildning, barnomsorg, äldreomsorg och en stor del av kultur- och fritidsaktiviteterna inom kommunen. Det är viktigt att kommunen tar sitt ansvar när det gäller miljöfrågorna, föregår med gott exempel och är en förebild i miljöarbetet.

Kommunen tar också ett regionalt ansvar genom deltagande i olika regionala nätverk och förbund. Danderyds kommun löser sin renvattenförsörjning, sin spillvattenrening och sitt omhändertagande av hushållssopor genom samverkan med grannkommunerna. Denna samverkan garanterar hög miljö mässig kvalitet i hanteringen till ekonomiskt förmånliga villkor.

Kommunen får också genom att vara med i luftvårds- och vattenförbund goda kunskaper om hur kustvatten och sjöar mår avseende bl.a. biologin i vattnet samt om luftkvaliteten i kommunen för att kunna följa förändringar och kunna bedöma risken för hälsa och natur.

2011-02-14

Ansvar

Alla, såväl kommuninvånare som företag, ansvarar för att deras verksamhet inte bedrivs i strid med gällande miljö- och hälsoskyddslagstiftning. Miljö- och hälsoskyddsnämnden har uppdraget att som tillsynsmyndighet vid behov lämna information om lagkrav samt kontrollera och övervaka att lagen följs.

Varje invånare har ett ansvar för att förbättra miljön. Den stora miljöpåverkan idag är den som varje individ påverkar i sitt dagliga liv. En viktig del i att uppnå inriktningsmålen är att kommunen kan informera och inspirera till en ökad miljömedvetenhet hos invånare, företag, skolor och föreningar.

Danderyds tillvägagångssätt för att uppnå miljöprogrammets mål anges nedan under de fyra områdena en god utomhusmiljö, en god inomhusmiljö, hållbar resursanvändning och miljömässigt goda varor och tjänster. För varje område anges inledningsvis hur målen står i relation till de 16 nationella miljö kvalitetsmålen.

Danderyds miljömål ingår i kommunens målmodell. Detta innebär att alla nämnder har konkreta och mätbara resultatmål kopplade till respektive inriktningsmål nedan. Miljömålen följs upp i kommunens planerings- och uppföljningsprocess. I uppföljningen ingår också att redovisa de åtgärder som vidtagits för att förbättra måluppfyllelsen.

Under respektive område framgår inriktningsmål för nämnderna i kursiv stil. Punkterna under respektive inriktningsmål är strategin för att uppnå inriktningsmålet. Efter varje strategi anges tidplan där 1 motsvarar pågår, 2 påbörjas 2011-2015 och 3 planerad början efter 2015 och ansvarig nämnd¹.

Inriktningsmål: Danderyd har en god utomhusmiljö (gäller alla nämnder)

Kommunens mål om god utomhusmiljö kan kopplas till 15 av de 16 nationella miljö kvalitetsmålen. Undantaget är det nationella målet om fjällmiljö.

- Danderyds kommun arbetar för att sänka nivåerna av luftföroreningar och växthusgaser. Detta sker dels i samverkan med övriga aktörer som Trafikverket och SL och dels genom egna åtgärder avseendet t ex effektiv resursanvändning. (Tidplan 1, ansvarig KS, TN).
- Danderyds kommun arbetar för att sänka nivåerna av metaller och organiska miljögifter i mark och vatten. Arbetet sker både i samverkan med andra aktörer och genom egna åtgärder. (Tidplan 1, ansvarig TN)

---

¹ BN = byggnadsnämnden, KS = kommunstyrelsen och TN = tekniska nämnden, FN=fastighetsnämnden, KFN=kultur-och fritidsnämnden

2011-02-14

- Danderyds kommun arbetar för att buller från vägar och kollektivtrafik ska underskrida fastställda riktvärden. Detta sker framförallt i samverkan med övriga aktörer som Trafikverket och SL. (Tidplan 1, ansvarig KS)
- Grönkilssambanden ska bevaras och utvecklas. (Tidplan 1, ansvariga BN och TN)
- Kommuninvånarna ska ha nära till rekreationsområden. (Tidplan 1, ansvarig BN och TN).
- Ny bebyggelse ska ha god tillgång till kollektivtrafik. (Tidplan 1, ansvarig BN)
- Kommunen bör i plan- och bygglovsprocessen ställa krav på lokalt omhändertagande av dagvatten där det är möjligt. (Tidplan 2, ansvariga BN och TN)
- Öppen dagvattenavledning skall utföras där så inte är direkt olämpligt. Dessa skall utformas som positiva inslag i stadsmiljön. (Tidplan 2, ansvarig BN och TN)
- Kommunanställda ska eftersträva att välja miljövänliga transportmedel inom tjänsten. (Tidplan 2, ansvariga samtliga nämnder)
- Kommunen ska arbeta aktivt för att gynna och förstärka den biologiska mångfalden (Tidplan 1, ansvarig BN, KFN och TN).
- Kommunen ska arbeta aktivt för att minska barriäreffekterna. (Tidplan 1, ansvarig TN)
- Värdefulla natur- och kulturmiljöer ska skyddas. (Tidplan 2, ansvarig KFN och TN)
- Kommunen ska arbeta för att förbättra vattenkvaliteten på kommunens vattenförekomster. (Tidplan 1, ansvarig TN)
- Danderyds kommun deltar aktivt i det länsgemensamma miljömålsarbetet som samordnas av Länsstyrelsen. (Tidplan 2, ansvarig KS)

När det gäller frågor om ett hållbart transportsystem hänvisas till Danderyds Trafikstrategi 2010-2020.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden kontrollerar efterlevnad av miljöbalken och dess förordningar inom ramen för sin miljöskyddstillsyn. Syftet med tillsynen är att förhindra och begränsa utsläpp av oönskade ämnen till mark, vatten och luft.

2011-02-14

Inriktningsmål: Danderyd har en god inomhusmiljö (gäller alla nämnder)

Kommunens mål om god inomhusmiljö kan kopplas till två av de nationella miljömålen. Det avser målen om god bebyggd miljö samt om begränsad klimatpåverkan.

- Danderyds kommun arbetar för att bullerstörning i kommunala fastigheter från vägar och kollektivtrafik ska underskrida fastställda riktvärden. (Tidplan 1, ansvariga FN, KFN)
- Barns miljöer ska prioriteras. (Tidplan 1, ansvarig FN, KFN)
- Andelen personer som besväras av bullerproblem ska minska. (Tidplan 2, ansvariga samtliga nämnder)

God inomhusmiljö omfattar även buller samt ventilation där kommunen följer gällande lagar och riktlinjer.

Inriktningsmål: Danderyd främjar en hållbar resursanvändning (gäller alla nämnder)

Kommunens mål om hållbar resursanvändning kan kopplas till fyra av de nationella miljömålen. Det avser målen om god bebyggd miljö, begränsad klimatpåverkan, frisk luft samt giftfri miljö.

- Danderyds kommun arbetar aktivt för att energiförsörjningen i kommunala fastigheter ska vara långsiktigt hållbar. Detta innebär minskande energiförbrukning samt riskspridning mellan energikällor. (Tidplan 1, ansvarig FN, KFN)
- Kommunen ska främja utbyggnaden av fjärrvärme genom att installera fjärrvärme i egna byggnader och i övrigt ställa mark för ledningar till förfogande. (Tidplan 1, ansvarig FN och BN)
- Kommunen ska genom information underlätta för fastighetsägare att konvertera till miljöanpassade resurssnåla uppvärmningsformer som t ex geoenergi och solvärme. (Tidplan 1, ansvarig BN)
- Vid byggande av egna verksamhetslokaler ska miljömässigt hållbara metoder och material användas. (Tidplan 1, ansvarig BN, KFN och FN)
- Danderyds kommun transporterar och omhändertar avfall på ett miljömässigt och för samhället effektivt sätt. (Tidplan 1, ansvarig TN)
- Danderyds kommun arbetar för att öka materialåtervinningen från de kommunala verksamheterna. (Tidplan 2, ansvariga samtliga nämnder)

2011-02-14

Hållbar resursanvändning omfattar också frågor om farligt avfall och el-avfall där kommunen följer gällande lagar och riktlinjer.

Inriktningsmål: Danderyd väljer miljömässigt goda varor och tjänster (gäller alla nämnder)

Kommunens mål om miljömässigt goda varor och tjänster kan kopplas till fem av de nationella miljömålen. Det avser målen om god bebyggd miljö, begränsad klimatpåverkan, giftfri miljö, skyddande ozonskikt samt säker strålmiljö.

- Kommunens byggande, drift och underhåll ska ske på ett miljö- och hälsoskyddsanpassat och resurseffektivt sätt. (Tidplan 1, ansvarig TN, FN)
- Vid upphandling av varor, tjänster och entreprenader ska miljökrav ställas, inom ramen för LOU och LOV, så att andelen miljömärkta varor och tjänster ökar. (Tidplan 1, ansvariga samtliga nämnder)

4. Uppföljning

Miljöprogrammet ska följas upp en gång per år. Kommunstyrelsen ansvarar för uppföljningen och för att samordning sker med övriga berörda nämnder. Uppföljningen syftar till att bedöma om den strategi som dokumentet beskriver leder till att målen för verksamheten uppnås.

Beslutsinstans: Kommunfullmäktige

Beslutsdatum: 2011-03-14

Giltighetstid: 2011-2015

5. Koppling till andra dokument

Utöver de idag gällande lagar så som miljöbalken, plan- och bygglagen samt de nationella miljö kvalitetsmålen finns det kopplingar till följande styrdokument, beslutade av fullmäktige.

- Översiktsplan
- Trafikstrategi
- Styrdokument för upphandling
- Dagvattenpolicy
- Plan för avfallshantering i ett hållbart samhälle

Bilaga: Nationella miljömål